

EFESUS

Pepa Paulo iŋgere panzi kalo-tawana tamâta simo Efesus lawea

Paulo imo luma sakamao ilo ɳana ne wurâta ɳana itula pâri ara kâ, ande iŋgere ɳgua ɳine ilâ panzi kalo-tawana tamâta simo Efesus lawea lâ Esia tâno (Pâri Tamâta 24:27). I muŋga imo Efesus lawea mbwani rua (Pâri Tamâta 18:18-21, 19). Iŋgere ɳgua ɳine ɳana ipu tini kaika panzi kalo-tawana tamâta. Ipanananzi tu kinda rârâni tamotogo Yesu kie-mbalau mine, aŋga Yesu nde imo kulu-kâmba pa kinda. Aku itula vetâŋa arara pinde panzi tona ɳana kinzi ma sipaveta kuku. Paulo iporo ɳgua ɳana kelekele pinde ikura tu ivila kinda lâ zo ɳana Sadana ikai kazâŋa pa kinda (6:10-18).

¹ Naŋa Paulo, naŋa amo Yesu Kirisi ne pâritamâta ikura Maro Kindeni ne pateâŋa mine. Naŋa angere ɳgua lâ pepa ɳine tini imâ pa miki Maro Kindeni ne tamâta kamo Efesus lawea, miki ɳinde kapipa kuku Yesu Kirisi lâ kala uru kamandi kaika nâ. ² Kinda Tamânda Maro Kindeni aŋga Maro Njala Yesu Kirisi rua nenzi wisi-wisi wa wisipisi wa imâ pamî.

Kinda kalonda tawana Kirisi, kala Maro Kindeni samba ne kelekele arara rârâni ilua kinda lâ

³ Tapanea nenda Maro Njala Yesu Kirisi ne Maro Kindeni, ina Yesu Tama. Kinda tapaipa kuku Kirisi lâ, aku ɳana duvi ɳinde kâ Maro Kindeni

iveta kie ara pa kinda ku samba ne kelekele arara rârâni ilua kinda marumbu lâ. ⁴ I iveta kie ara pa kinda mine: nia ndoyo, lâ zo njinde Maro Kindeni ñandai ipulia tâno ipânga ñga, ande ipatea kinda munjani lâ ñana tapaipa kuku Kirisi kâ. Ipatea tu kinda ma tamo i tamwata ne tamâta ku ma tamo ilonda mbâra-mbâra ndo lâ i nao, nenda soki tonge tia. ⁵ Maro Kindeni ilo ndo keno pa kinda. Mine kala nia ndoyo ipatea tu Yesu Kirisi ma iveta kinda tapânga tamo i tamwata natu wukale. Maro Kindeni ilo patea tu ma iveta mine, kala iveta lâ. ⁶ Maro Kindeni ne wisi-wisi nde ñalae tina ku ara ndo, aku i io njinde imâ pa kinda itogo wisi-ara mine, ne kulu tia. Maro Kindeni itula ne wisi-wisi njinde pwataki lâ i Natu tini, natuni njinde i tini mwasa ndo papa. Mine nde ara ñana kinda ma tapanea Maro Kindeni tasuka i ña kâki. ⁷ Maro Kindeni ne wisi-wisi nde ñalae ndo! Mine kala io Yesu Kirisi ilâ imâte ñana iko kinda piti lâ kondoma ilo, aku i see njinde izavaru kiesaka piti lâ tininda. ⁸ Mao nâ, Maro Kindeni ne ilo-kalo nde ñalae tina ku ara ndo. Mine kala io ne wisi-wisi imâ more-more ñalae pa kinda lâ. ⁹ Munjani, Maro Kindeni ne pateânya ikeno paveânya nâ, andeta nia ndoyo i ipatea tu Yesu Kirisi ma itula njinde pwataki pa kinda. ¹⁰ Maro Kindeni ne pateânya njinde nde mine; muli ñga, lâ zo sondo ndo, ande i ma igona kelekele rârâni munja ipulianzi njinde ku ma ionzi simo lâ taitu. Ñinejga i ma io Kirisi ikai maro pa samba wa tâno nenzi kelekele njinde rârâni.

¹¹ Maro Kindeni uru iveta ikura i tamwata ne pateânya nâ. Aku nanayoni, lâ nia ndoyo, ande i tamwata ipatea tu maka Juda tamâta pinde ma

kapaipa kuku Kirisi ku kamo Maro Kindeni ne ŋgu mao. ¹² Ipatea tu maka Juda tamâta ma kamunga panzi tamâta rârâni ŋana kaloma tawana Kirisi ku kao tinima papa i tu ma iveta kie ara pama. I ilo tu maka ma kapanea i kasuka ŋa kâki. ¹³ Maka kamo lee ku muli, ŋineŋga miki tamâta lâ tinikoa ŋgu kalongo pâri ara lâ, aku ŋgua mao ŋinde iyautemi piti lâ kondoma ilo. Lâ zo ŋinde, miki kala kapâŋga Maro Kindeni ne ŋgu mao, katogo maka mine. Miki kao nemi kalo-tawana ilâ pa Kirisi lâ, ŋineŋga Maro Kindeni ipono muli pa i ne ŋgua pâŋga munjâŋa kala io Koroani Sapâŋa imâ imo miki ilomi, itogo kilala tonge ŋana itula pwataki tu miki kamo i ne tamâta sondo. ¹⁴ Munjani Maro Kindeni ipa ŋgua tu ma iveta kie ara nâ panzi ne tamâta, aku Koroani Sapâŋa itula pwataki tu ŋgua pâŋga ŋinde ma ipâŋga kanaŋo mao pa kinda. Mine kala kinda tasama tu muli, ande i ma ikai ne tamâta kinda talâ tamo ara ndo kuku i. Tapanea i tasuka ŋa kâki!

*Paulo ino pa Maro Kindeni tu i ma itula ilo-kalo
ara panzi Efesus ŋgu*

¹⁵⁻¹⁶ Maro Kindeni iveta ne ŋgua pâŋga ŋinde ipâŋga kanaŋo pa miki lâ. Mine kala naŋa uru kawâŋgu ndaŋge ilâ pa Maro Kindeni ŋana miki kâ. Munjâŋa, lâ zo ŋinde naŋa aloŋo parinami tu miki kalomi tawana Yesu Kirisi ku kao ilomi ndo ilâ panzi Maro Kindeni ne tamâta rârâni, ande naŋa kawâŋgu ndaŋge papa i mine nâ. Aku kawâŋgu ndaŋge mine lee ikura lâ zo ŋine. Naŋa uru kalongo ŋgere ŋanami lâ zo rârâni naŋa akai nonja papa i. ¹⁷ Naŋa uru ano pa nenda Maro Nalae Yesu Kirisi

ne Maro Kindeni, ina kinda Tamânda, aku i ara tamwata. Naŋa ano tu i ne Koroani Sapâŋa ma ipananami ŋana i ne vetâŋa kâ, aku naŋa ano tu Koroani Sapâŋa ma itula Maro Kindeni tamwata kilala pwataki pami tona, ŋana miki ma kasama i kilala sondo kâ. ¹⁸ Naŋa uru ano papa i tu ma io ne sinâla imâ ipane ilomi kalomi. Ambo i ma iveta mine, ŋineŋga miki ma kasama kelekele ŋato ŋine: miki ma kasama tu kinda ma muli tamo kuku i, aku i ilo tu miki ma kao tinimi sondo ndo ŋana zo ŋinde kâ; aŋga miki ma kasama tu i ma iveta kie ara ndo panzi ne tamâta, ikura ne ŋgua pâŋa muŋgâŋa mine; ¹⁹ aŋga miki ma kasama tu i ne walo kaika uru iveta wurâta lâ i ne kalo-tawana tamâta kinda ilonda kalonda, aku walo kaika ŋinde nde ŋalae tina. Walo tonge ipakura kuku i ne walo ŋinde, ande tia ndo. Nanayoni ikai ne walo kaika ndainani nâ, ²⁰ aku ipaŋo Yesu Kirisi imandi lâ mateŋa nianzi imo via kilo, ŋineŋga io i isaŋona pa i tini pa wia kâ lâ samba lawea. ²¹ Kirisi imo ikai maro mine lâ samba lawea, aku ipolenzi koroani kaika kie-kie rârâni simo lâ nia maa sikai poe pa kelekele kie-kie. I ŋa ŋalae ndo, ipole ŋoa rârâni lâ nia ndoni, lâ zo ŋine wa zo muli-muli mine nâ.

²² Maro Kindeni io Kirisi ikai Maro Ŋalae pa kelekele ŋinde rârâni, aku ipatea tu kinzi kalo-tawana tamâta ŋgu rârâni ma simo i kalo tona. ²³ Kinzi kalo-tawana tamâta ŋgu nde simo sitogo Kirisi kie-mbalau mwasina, aku sipipi ndo lâ i ilo, itogo i kala uru ipazeze tamwata lâ kelekele rârâni ilonzi ku ipipi ndo lâ ilonzi mine nâ.

2

Muŋga kinda tamo tatogonzi mateŋa tamâta mine, andeta Maro Kindeni via mao ilua kinda lâ

¹ Muŋga, ande miki kapaveta kuku vetâŋa soki wa kiesaka kie-kie wa. Mine kala lâ zo muŋgâŋa ŋinde miki kamo katogonzi mateŋa tamâta mine lâ Maro Kindeni nao. ² Lâ zo mungâŋa ŋinde, ande miki kapaveta kuku tâno ŋine ne mâsi sakamao. Miki kapono muli pa koroani saka nenzi koipu Sadana, ina kala uru ikai poe panzi koroani saka ŋinde kala simo tava nenzi kaika lâ nia maa. Aku Sadana nde koroani ndainani uru ikai poe pa tamâta pinde ilonzi kalonzi lâ zo ŋine tonâ, kinzi ŋinde taŋanzi kaika pa Maro Kindeni. ³ Mao nâ, muŋga kinda rârâni tamo tatogonzi tamâta ŋinde,aku tapaveta kuku ilo-kalo siŋga nâ. Lâ zo ŋinde kinda taveta vetâŋa ndia warakânda ilonda patea tu taveta. Mine kala lâ zo muŋgâŋa ŋinde, ande kinda kala tamo tamâta ŋana takai Maro Kindeni ne wisi-nâna kâ, itogo nenda vetâŋa soki-soki ŋinde ne kulu mine. ⁴⁻⁵ Mao kanano, kinda warakânda nenda kiesaka ŋinde iveta kinda tapâŋga tatogonzi mateŋa tamâta mine lâ Maro Kindeni nao. Taitu Maro Kindeni ne kalo-sukâŋa wa tini-mwasa pa kinda nde ŋalae tina. Mine kala lâ zo muŋgâŋa ŋinde, ande i via mao ilua kinda lâ, itogo via mao ŋinde muŋga ilua Kirisi mine. Maro Kindeni nde wisi-wisi warika, aku ŋana duvi ŋinde kâ iyaute kinda pitî lâ kondoma ilo. ⁶ Kinda tapaipa kuku Kirisi lâ, aku ŋine itogo Maro Kindeni ipaŋo kinda tamandi tamo viânda kilo kuku Kirisi, aku itogo Maro Kindeni io kinda takai maro kuku Kirisi lâ

samba lawea. ⁷ I ne vetâja ara ɳinde nde duvi mine; i ilo tu tamâta ndoni lâ zo muli-muli ma sisama tu i ne wisi-wisi nde ɳalae tina. Aku Yesu Kirisi ne tini-mwasa pa kinda itula Maro Kindeni ne wisi-wisi ɳinde kilala pwataki. ⁸ Miki kao nemi kalo-tawana ilâ pa Kirisi lâ. Mine kala ɳana Maro Kindeni ne wisi-wisi ɳinde kâ, ande iyautemi piti lâ kondoma ilo marumbu lâ. Miki kakura ɳana kapavila warakami mine, ande tia ndo. ɳinde Maro Kindeni iveta pamitogo i ne wisi-ara mine. ⁹ Miki nemi vetâja ara pinde ɳandai igagati Maro Kindeni ɳana iyautemi piti lâ kondoma ilo ɳga. Mine kala tamâta toŋge ikura ɳana ipasuka tamwata tini ɳana i tamwata ne vetâja ara pinde kâ, ande tia. ¹⁰ Kinda tapaipa kuku Yesu Kirisi lâ. Mine kala Maro Kindeni iveta kinda tapâŋga tamâta wasaseki, ɳana ma taveta vetâja arara ikura zo rârâni. Aku i nanayoni ipatea vetâja arara ɳinde pa kinda tu taveta kâ.

Kirisi ipupu kazâja imâte lâ, aku ivetanzi ɳgu rua simo taitu

¹¹ Miki tinami-tamami simo lâ ɳgu pinde. Mine kala miki nde Juda tamâta tia. Aku miki kasama tu kinzi Juda tamâta uru siporo tu, “Maka nde Maro Kindeni ne ɳgu sondo, ɳana tu maka kakai karae-veŋa ne mâsi lâ tinima.” Andeta kinzi uru siporo ɳgua ɳana miki tamâta lâ tinikoa ɳgu mine tu, “Kinzi nde Maro Kindeni ne ɳgu tia, ɳana tu kinzi ɳandai sikai karae-veŋa ne mâsi lâ tininzi ɳga”. Andeta ɳgua kaŋa mine nde ɳgua kaa nâ ɳana tamâta nâ nenzi mâsi kâ. Mine kala ara ɳana miki ma kalomi ɳgere sondo ɳana ɳine kâ; ¹² Muŋgani,

miki kamo lâ tinikoa ɳgu, aku miki kasama Kirisi kilala tia. Lâ zo ɳinde miki kamo lombo nâ, ɳana tu miki kamo piti ndo ɳana Maro Kindeni ne pateāŋa tamâta simo lâ Isrel ɳgu. Lâ zo muŋgâŋa ɳinde miki kamo niaka ɳana Maro Kindeni ne ɳgua pâŋa kâ. Miki kazizâla ɳana Maro Kindeni kâ, aku miki kakura tu kao tinimi ɳana vetâŋa ara tonge tu ma imâ ipâŋga pami lâ zo muli kâ, ande tia. ¹³ Muŋga miki kamo malawae mine. Taitu lâ zo ɳine, ande miki kapaipa kuku Yesu Kirisi lâ, aku Kirisi ipalinji i tamwata see tu ikai nzâla piti pami ɳana kalâ kamo i tini laiti.

¹⁴⁻¹⁵ Kirisi tamwata nde wisi-pisi warika. Mine nde ina iveta maka Juda ɳgu kamo iloma taitu kunzi tinikoa ɳgu. Muŋga Juda ɳgu sikai kazâŋa panzi ɳgu pinde rârâni, aku kazâŋa ɳinde iveta Mose ne ɳgua tukunja ipâŋga itogo ɳgumbi ɳana ipunzi pwapwataki simo piti piti. Andeta Yesu Kirisi ne mateŋa ipu ɳgumbi ɳinde pwataki lâ, aku izavaru kazâŋa ɳinde piti lâ. Aku lâ zoni ndaina, ande Kirisi izavaru walo piti lâ Mose ne ɳgua tukunja tava ɳgua tukunja kiri-kiri pinde rârâni tona. I ne vetâŋa ɳinde nde duvi mine; i ilo tu igo-nanzi ɳgu rua ɳinde sipasipa lâ taitu kuku i, ku ivedanzi sipâŋga ɳgu wasaseki. Aku i ne vetâŋa ɳinde iveta kinda tamo tava wisinda pisi nâ. ¹⁶ Kirisi imâte lâ kâi popole tini ɳana itunzi ɳgu rua ɳinde simo lâ see ɳgu taitu,aku imâte ɳana ikainzi sitaulo simâ pa Maro Kindeni kilo. Aku lâ kâi popole tini, ande ipupu kazâŋa muŋga ikeno tamâta ɳgininzi ɳinde imâte ndo lâ. ¹⁷ Kirisi imâ lâ, aku itula pâři ara ɳana i ne wisi-pisi kâ pwataki pa miki tinikoa ɳgu, miki ɳinde muŋga kamo malawae ndo ɳana

Maro Kindeni kâ. Aku itula pâri ara ndainani nâ panzi Juda ñgu tona, kinzi ñinde munja simo Maro Kindeni tini laiti. ¹⁸ Kirisi igona kinda rârâni tamo see ñgu taitu nâ. Mine kala Koroani Sapâña taituni ñinde uru ivila kinda rârâni, maka Juda tamâta wa miki tamâta lâ tinikoa ñgu wa, ñjana kinda takura tu tamandi Tamânda Maro Kindeni nao.

*Kinda kalo-tawana tamâta rârâni nde tamo
Maro Kindeni natu wukale*

¹⁹ Mine kala lâ zo ñine, ande miki tamâta lâ tinikoa ñgu kamo katogonzi tamâta lombo mine, ande tia. Miki kamo lâ ñgu taitu kunzi Maro Kindeni ne kalo-tawana tamâta, kala kamo katogo i natu wukale mine. ²⁰ Miki katogo luma tonje Maro Kindeni ipa kâki mine. I munja ingunu maka pâri-tamâta tavanzi ñgua-tulâña tamâta kamo katogo luma ñinde ne ñgunu-ñgunu. Añga Yesu Kirisi tamwata nde imo luma ñinde ne ñgunu-ñgunu tina mao. ²¹ Luma ñinde ne tuka rârâni nde sipasenje lâ taitu ku sipaipa ndo kuku Kirisi nâ. Aku Maro Kindeni ñandai iveta luma ñinde ndoni marumbu ñga. I ma imo ipa luma ñinde kâki lee, ikura lâ zo ndia luma ñinde ma ipâñga itogo Maro Ñalae tamwata ne luma sapâña mao mine. ²² Aku miki kala kapaiipa kuku Kirisi mine nâ. Mine kala Maro Kindeni igona miki kamâ kamo taitu kunzi kalo-tawana tamâta rârâni. Miki rârâni kapâñga katogo Maro Kindeni ne luma mao, aku i tamwata ne Koroani Sapâña uru imo luma ñinde ilo.

3

Paulo ne wurâta nde ñjana itula pâri ara panzi

tamâta lâ tinikoa ñgu

Kolosi 1:24-27

¹ Miki rârâni kapânga katogo Maro Kindeni ne luma mao mine,aku ñana duvi ñinde kâ naña Paulo uru akai noña papa i tu ma ivilami. Kala zo ñine naña amo luma sakamao ilo, ñana tu naña aveta wurâta pa Yesu Kirisi ñana atula pâri ara pa miki tamâta lâ tinikoa ñgu.

² Naña atu miki kalongo naña parinângu tâ. Maro Kindeni ipatea naña tu ma aveta wurâta ñine ñana avila miki kâ,aku ñine itula pwataki tu i ne wisi-wisi ikeno pa naña. ³ Maro Kindeni tamwata itula ne vetânya paveânya ñinde pwataki pa naña marumbu lâ. Naña munja nâ anjere ñgua mbuku taitu pamí ñana ñine kâ. ⁴ Ambo miki ma kapono ñgua ñinde sondo, ande ma kasama tu naña asama Kirisi ne vetânya paveânya ñinde kilala sondo lâ. ⁵ Lâ zo muñgânya rârâni, ande Maro Kindeni ñandai itula vetânya paveânya ñinde ipânga nia yo panzi tamâta ñga. Anja lâ zo ñine, ande Maro Kindeni ne Koroani Sapânya itula ñine pwataki lâ panzi ne pâri-tamâta wa kinzi ñgua-tulânya tamâta wa, kinzi ñinde i munja ipateanzi papa i tamwata. ⁶ Maro Kindeni ne vetânya paveânya ñinde ande mine; pâri ara ikai nzâla piti pa miki tamâta lâ tinikoa ñgu, ñana miki kakura tu kapânga kamo lâ see ñgu taitu kuku maka Juda tamâta. Mine kala Maro Kindeni ne vetânya ara imâ pa miki tona,aku Yesu Kirisi iveta Maro Kindeni ne ñgua pânya muñgânya ñinde ipânga kanaño pa kinda rârâni.

⁷ Maro Kindeni io ne wisi-wisi imâ pa naña itogo wisi-ara mine, ne kulu tia. Aku ñana i ne wisi-wisi ñinde kâ ande ipatea naña apânga i ne wurâta

tamâta ηana atula pâri ara ηine kâ. I ne walo kaika nde iveta wisi-wisi ηinde imâ pa naŋa.⁸ Naŋa amo atogo tamâta kaa nâ lâ Maro Kindeni ne tamâta rârâni naonzi. Taitu i ne wisi-wisi imâ pa naŋa lâ, kala i wurâta ara ηinde ilua naŋa ηana atula pâri ara panzi tamâta lâ tinikoa ηgu. Pâri ara ηinde nde ara ndo, aku ipâŋga kelekele ηalae tina kala ipole kinda tamâta nenda ilo-kalo.⁹ Aku Maro Kindeni wurâta ara tonge kilo kala ilana tona. Νinde nde wurâta ηana atula pwataki tu i ma iveta vetâŋa paveâŋa ηinde mâsi mana. Maro Kindeni, inani nia ndoyo ipulianzi kelekele rârâni sipâŋga lâ, ande ipatea tu i ne vetâŋa ηinde ma ikeno paveâŋa nâ ikura zo muŋgâŋa rârâni.¹⁰ I wurâta ηinde ilua naŋa ηana duvi ηine kâ; i ilo tu lâ zo ηine, ande i ne kalo-tawana tamâta ηgu ma situla i ne ilo-kalo kie-kie rârâni pwataki panzi koroani kaika simo samba ilo.¹¹ Nia ndoyo, Maro Kindeni ipatea tu nenda Maro Ηalae Yesu Kirisi ma ikai nzâla piti panzi i ne ηgu ηana situla ilo-kalo ηinde pwataki kâ, ande kala vetâŋjani ndaina nde ipâŋga lâ, ikura Maro Kindeni ne pateâŋa mine.¹² Kinda kalonda tawana Kirisi, aku tapaipa kuku i lâ. Mine kala lâ zo ndia tamandi Maro Kindeni nao, ande kinda taruru tia. Kinda tasama tu i ma ilo ara nâ pa kinda.

¹³ Mine kala ηine naŋa ano pami tu miki ma ilomi malia ηana nâna ηine naŋa uru akai ηana avil-ami kâ, mine ndimo. Ara ηana miki ma kandeka nâ, ηana tu nanen̄gu nâna ηine itula pwataki tu Maro Kindeni iveta kie ara pami lâ.

Paulo ikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma ivilanzi

Efesus ɳgu ɳana simandi kaika kâ

¹⁴ Naŋa uru kalon̄gu ɳgere ɳana vetâŋa ara ɳinde kinda Tamânda muŋga iveta pamî, aku ɳine igagati ilon̄gu kalon̄gu ɳana apare tukun̄gu ndue akai noŋa papa i. ¹⁵ I tamwata ɳa nde ikeno ne ɳgu rârâni tininzi, kinzi aŋelo ɳinde simo samba ilo wa kinda tamâta ɳine tamo tâno kulu wa. I nde kinda rârâni Tamânda. ¹⁶ I imo samba ilo, aku ikura tu iveta vetâŋa arara kie-kie. Mine kala naŋa ano papa i tu i ne Koroani Sapâŋa ma io ne walo kaika lâ ilomi kalomi, ɳana miki ma kakura tu kamandi kaika nâ. ¹⁷ Ninen̄ga nemi kalo-tawana ma ilâ sondo pa Kirisi, aku i ma imo ilomi. Aku naŋa ano papa Maro Kindeni tu miki ma tinimi mwasa ndo panzi tamâta rârâni, aku nemi tini-mwasa ɳinde ma isukami ɳana kamandi kaika kâ. ¹⁸ Ambo miki ma kamo mine, ande miki katavanzi Maro Kindeni ne tamâta rârâni ma kakura tu kasama Kirisi ne tini-mwasa ɳinde kilala sondo. I ne tini-mwasa ɳinde nde ɳalae ndo. ¹⁹ Mao nâ, Kirisi ne tini-mwasa ɳinde nde ipole kinda tamâta nenda ilo-kalo marumbu lâ. Ambo miki ma kasama tini-mwasa ɳinde kilala sondo, ande Maro Kindeni tamwata kilala ma ipipi ndo lâ ilomi kalomi.

²⁰ Maro Kindeni tamwata ne walo kaika uru ikai wurâta lâ ilonda kalonda, aku walo kaika ɳinde nde ɳalae ndo. Mine kala vetâŋa ndia ilonda patea tu ma tano papa Maro Kindeni ɳana iveta kâ, ande i ikura ndo ɳana iveta vetâŋa ɳinde rârâni. ɳinde nde wurâta ɳalae papa i nde tia, ɳana tu i ne walo ipole kinda nenda ilo-kalo marumbu lâ. ²¹ Mine nde ara ɳana kinda kalo-tawana tamâta rârâni ma talâ taitu kuku Yesu Kirisi ku tapanea

Maro Kindeni tasuka i ḥja kâki, ma taveta mine ku tamo nā. Mao.

4

Kinda kalo-tawana tamâta tamo tatogo Kirisi kie-mbalau mine

¹ Mine kala miki kalonjo sondo ḥja. Naḥja uru aveta wurâta pa Maro Nalae, aku ḥjana duvi ḥjine kâ naḥja amo luma sakamao ilo. Mine kala naḥja atu apaño ilomi kalomi, ḥjana miki ma kapaveta kuku vetâḥja arara nā, ikura Maro Kindeni ipatea pami lâ zo ḥjinde isarâwa pami tu kao nemi kalo-tawana ilâ papa i.

² Ikura zo zo miki taitu-taitu ma kapatawa warakami tinimi, aku kamo mwasa nā kunzi nimi-nambwe kalo-tawana tamâta. Miki ma wisimi nāna walele panzi ḥjana vetâḥja soki siveta pami, mine ndimo. Miki ilomi ndo ikeno panzi; mine nde miki ma kazavaru nenzi vetâḥja soki ḥjinde piti lâ. ³ Koroani Sapâḥja ikura tu ivetami kamo ilomi kalomi taitu nā. I ne wisi-pisi nde imo kumi, aku wisi-pisi ḥjinde itogo wâlo ḥjana ipa miki kamo ḥju taitu. Mine nde ara ḥjana miki ma kaveta wurâta kaika ḥjana kamo ilomi kalomi taitu mine.

⁴ Kinda kalo-tawana tamâta tamo see ḥju taitu nā, aku Koroani Sapâḥja taitu nā imo. Aku mine nā, Maro Kindeni ilo tu miki ma kamâ taitu ku kao tinimi pa i tu ma iveta kie ara pami, ikura muŋga itula pwataki mine, lâ zo ḥjinde isarâwa pami tu kalomi tawana i. ⁵ Maro Nalae taitu nā imo, aŋga kalo-tawana taitu nā ikeno, aŋga lââ-liliŋa taitu nā ikeno. ⁶ Aku Maro Kindeni taitu nā imo, ina kinda tamâta rârâni Tamânda. Ikai maro pa kinda rârâni

wa, imo isala kinda rârâni wa, imo kinda rârâni ilonda wa.

⁷ Taitu Maro Kindeni io ne wisi-wisi ɳalae ɳinde imâ pa kinda taitu-taitu ɳana taveta wurâta pinde, ikura Kirisi iwae pa kinda mine. ⁸ ɳana duvi ɳinde kâ, Maro Kindeni kawa ɳgua ikeno lâ pepa tini mine tu,

“Ikâki ilâ imo âta ndo, aku lâ zo ɳinde ikainzi ne kazâŋa tamâta soka muli silâ, kinzi ɳinde munja ipolenzi lâ paraŋa ilo ku wâlo nâ ipanzi kaika lâ. Andeta iwae wisi-ara panzi ne tamâta.”

⁹ (Ngua ikeno mine tu, “Ikâki ilâ imo âta ndo”, aku ɳine itula pwataki tu Kirisi munja indue ilâ tâno ilo pa lâmbu ndo. ¹⁰ Mine kala kinda tasama tu Kirisi munja indue imâ, aku muli inani kala ikâki ilâ kilo. Ikâki ilâ imo nia maa ikeno âta ɳinde kulu. Mine kala ikura ɳana imo nia ndoni.) ¹¹ Aku inani munja ipatea wurâta panzi ne tamâta. Ipateanzi tamâta pinde ɳana ma simo i ne pâri-tamâta, aŋga ipateanzi tamâta pinde ɳana ma simo ɳgua-tulâŋa tamâta. Ipateanzi tamâta pinde ɳana soka silâ lawea lawea situla pâri ara, aŋga ipateanzi tamâta pinde ɳana sikai poe panzi i ne kalo-tawana tamâta ɳgu wa sipanananzi wa.

¹² Kirisi ne vetâŋa ɳinde ne duvi nde mine; i ilo tu Maro Kindeni ne tamâta rârâni ma sikura tu siveta wurâta sondo papa i, ɳana i ne ɳgu ɳinde nenzi kalo-tawana ma ikeno kaika nâ. ¹³ Kinda ma taveta wurâta mine lee, ikura lâ zo muli ɳinde kinda ma naonda rege nâ tao nenda kalo-tawana ilâ mao nâ papa i. Lâ zo ɳinde, kinda ma tasama Maro Kindeni Natu kilala sondo. Ninenja kinda

ma tamo tatogonzi tamâta sondo, aku Kirisi kilala ma ipipi ndo lâ ilonda kalonda.

¹⁴ Lâ zo ñinde, kinda ma tamo tatogonzi lâlu puro-puro kilo, ande tia. Mine kala kinzi lañeja tamwatanzi ma sikura tu siveta ñgua kaña mona-mona ku silanje kinda kilo, ande ma tia. Kinzi uru siporo ñgua lañeja ku siyaula tamâta pinde nenzi kalo-tawana. Taitu lâ zo muli ñinde, ande ñgua kaña mine ma ikura tu itingi kinda talâ wa tamâ wa, itogo lawea itingi wânga isakoko potomule mine, ande ma tia. ¹⁵ Andeta ara ñana kinda ma taporo ñgua mao nâ, ñana tu ñine ma itula pwataki tu kinda tininda mwasa nâ panzi tamâta. Ambo kinda ma taveta mine, ande kinda ma tatumbu lee ku muli ñga ma tapaipa ndo kuku Kirisi, ina kala imo kulu-kâmba panzi kalo-tawana tamâta ñgu. ¹⁶ Kinda tamo Kirisi ne tamâta, aku tamo tatogo i kie-mbalau mwasina. Kinda karaenda ne tini pinde-pinde rârâni nde sipaseñge lâ taitu, aku tukânda rârâni nde sisuka karaenda tu imandi kaika. Aku mine nâ, Kirisi imo kulu-kâmba pa i ne ñgu kinda,aku isenje kinda rârâni tamo taitu. Mine kala miki kalojo ñga; ambo kinda rârâni taitu-taitu ma tininda mwasa nâ panzi kalo-tawana tamâta wa kasukanzi wa taveta wurâta ikura Kirisi ipatea pa kinda wa, ande nenda kalo-tawana ma ikeno kaika ndo.

Kinda kalo-tawana tamâta ma taveta vetâña wasaseki

¹⁷ Mine kala naña atu aporo ñgua tonge pamî. Naña akai Maro Njalae kawa ku aporo kaika mine tu miki ma kapaveta kuku kinzi tinikoa nenzi vetâña kilo ndimo. Kinzi nenzi ilo-kalo nde

kelekele kaa nâ. ¹⁸ Kinzi ilonzi kalonzi nde pasâsâe
ndo lâ, aku ɳine itogo kinzi simo lâ kondoma ilo.
Kinzi ilonzi kalonzi tia ndo, aku tininzi pwâka
tu sikai ilo-kalo ara kâ. Mine kala kinzi simo
piti ndo ɳana via mao ɳinde Maro Kindeni ilo tu
ilanzi tamâta rârâni. ¹⁹ Kinzi mainzi ɳana vetâŋa
uru siveta ɳinde, ande tia ndo. Kinzi sipatam-
birâ warakanzi silâ ɳana siveta vetâŋa sakamao
nâ, aku ilonzi nde igagatinzi ndo ɳana sipalulua
warakanzi tininzi potomule nâ.

²⁰⁻²¹ Naŋa asama tu miki kaloŋo Kirisi parina
marumbu lâ. Miki kapono muli papa i lâ, aku
kapanâna sondo ndo ɳana Yesu ne ɳgua mao
kâ. Aku naŋa asama tu kinzi kalo-tawana
tamâta ɳandai sipananami ɳana kapaveta kuku
tinikoa nenzi vetâŋa sakamao ɳinde ɳga. ²² Kinzi
sipananami ɳana kapu mulimi pa ilo-kalo siŋga
ne vetâŋa. Ilo-kalo ɳinde nde uru ilaŋenzi tamâta,
aku iveta ilonzi kâki ɳana siveta vetâŋa sakamao
kâ, kala sipayaula. Mine nde kinzi kalo-tawana
tamâta sipananami ɳana kapile ilo-kalo siŋga
ɳinde, ²³ aku kasâu pa Maro Kindeni tu iveta ilomi
kalomi ipâŋga wasaseki ndo. ²⁴ Aku sipananami
ɳana kapono muli pa ilo-kalo wasaseki, ilo-
kalo ndainani Maro Kindeni iveta ipâŋga itogo
i tamwata kilala mine. Ambo tamâta tonge ma
ipono muli pa ilo-kalo ara ɳinde, ande tamâta
rârâni ma simora pwataki tu ikai via mao
marumbu lâ, ɳana tu i ma iveta vetâŋa rârâni
sondo ku ara ndo lâ Maro Kindeni nao.

²⁵ Mine kala naŋa aporo kaika tu miki ma
kapile nemî mâsi ɳana kaporô ɳgua laŋenja kâ, aku
miki rârâni ma kaporô ɳgua mao nâ panzi nimi-

nambwe kalo-tawana tamâta, ηana tu kinda rârâni tamo see ηgu taitu. ²⁶ Ambo noko wisi nâna, ande kupakatona sondo ηga. Tia ma kuveta kiesaka. Ambo noko wisi nâna lee kari indue mbo, ande ηinde ara tia ndo. ²⁷ Ambo noko wisi nâna ikura zo luandondo, ande ηnine itogo noko pwai nzâla piti pa Sadana ηana ma imâ ilanjeno ηana kuveta kiesaka kâ. ²⁸ Aŋga miki panaweŋa tamwatami, miki ma kapanâwe kilo ndimo. Ara ηana miki ma kaveta wurâta mao lâ warakami mbaumi. Ambo miki ma kaveta mine, ande miki ma kagona mbumbu pinde, ηineŋga ma kakura ηana kasukanzi sugarai tamâta.

²⁹ Miki ma kawami kaporø ηgu soki kie-kie ndimo. Ηguara ara nâ ma ipâŋga lâ kawami, ikura ηana isukanzi tamâta ea siloŋo nemi ηgu ηinde. Ambo miki ma kaporø ηguara, ande ηinde ma ivilanzi tinimi pinde. ³⁰ Ambo miki ma kaporø ηgu soki panzi tamâta, ande ηinde ma iveta Koroani Sapâŋa ilo malia. Aku ηinde ma ara tia ndo, ηana tu Maro Kindeni muŋgani io Koroani Sapâŋa imâ pamî itogo i kilala mine, aku i uru itula pwataki tu miki kamo Maro Kindeni ne tamâta sondo. Mine nde miki kasama tu muli ηga Maro Kindeni ma ikaimi kataulo kamâ kamo ara ndo kuku i. ³¹ Miki ma kapile vetâŋa sakamao kie-kie mine; mâsi ηana ilomi makisa kâ, aŋga mâsi ηana wisimi nâna kâ, aŋga mâsi ηana kapawa ηgu kâ, aŋga mâsi ηana kaporø ηgu pavaligija kâ. Miki ma kapaveta kuku vetâŋa potomule ndimo. ³² Ara ηana miki ma kalomi sukâŋa mao nâ panzi nimi-nambwe kalo-tawana tamâta, aku kaveta kemi ara nâ panzi. Ambo noko ninambwe tonge iveta soki pano, ande

noko ma kuzavaru vetâ̄ja soki ɻjinde piti lâ. Miki kalomi ɻjere sondo ɻga; miki kalomi tawana Kirisi lâ, aku ɻjana nemi kalo-tawana ɻjinde kâ Maro Kindeni muŋgani izavaru warakami nemi kiesaka piti mine nâ.

5

Kinda ma toka lâ sinâla ne nzâla

¹ Mine nde ara ɻjana miki ma kapaveta kuku vetâ̄ja rârâni Maro Kindeni ilo papa ɻjinde, ɻjana tu i ilo ndo keno pami, aku miki kamo i natu wukale.

² Miki ma kapaveta sondo ndo kuku tini-mwasa ne vetâ̄ja, itogo Kirisi tini mwasa ndo pa kinda kala io tamwata ne via ilâ pa mateja ɻjana ivila kinda kâ. I io tamwata ne via ilâ pa Maro Kindeni itogo patarawâ̄ja ne kuwae ara ndo mwasina, aku Maro Kindeni ilo ara ndo ɻjana patarawâ̄ja ɻjinde kâ.

³ Miki kamo Maro Kindeni ne tamâta sapâ̄ja. Mine kala miki ma kapalulua tinimi potomule ndimo, aku ma kapaveta kuku vetâ̄ja muso kiekie ndimo. Miki ma ilomi yosi pa tinimi pinde nenzi kelekele ndimo. Miki ma kandeka ku kaporø ɻgua ara tini mwata nâ ɻjana vetâ̄ja sakamao kie mine ndimo. ⁴ Aku miki ma kaporø ɻgua sakamao wa ɻgua kapa-kapa wa ɻgua logi-logi sakamao wa, mine ndimo. ɻgua kaŋa mine nde ara tia ndo. Ara ɻjana kinda ma kawânda ndanje ɻjalae ilâ pa Maro Kindeni, aku ɻgua kaŋa ara mine ma ikai ɻgua sakamao kie-kie ɻjinde nia. ⁵ Miki kalonjo sondo ɻga; tamâta ea sipalulua tininzi potomule wa siveta vetâ̄ja muso wa ilonzi yosi pa tamâta pinde nenzi kelekele wa, ande kinzi tamâta mine

ma sikura tu simo kuku ŋgu ŋinde Maro Kindeni kuku Yesu Kirisi rua uru sikai maro papa, ande tia ndo. Mâsi ŋana ilonda yosi kâ nde irerege kuku mâsi ŋana tawâŋgi tapaneanzi maro laŋenja kâ. ⁶ Miki kapakatona sondo ŋga. Tia ma tamâta pinde silaŋemi ku siporo ŋgua mona-mona pamî ŋana vetâŋja potomule ŋinde kâ. Maro Kindeni ne wisi-nâna ikeno panzi tamâta ea siveta vetâŋja potomule kie-kie ŋinde, kinzi ŋinde tanjanzi kaika papa i ne ŋgua. ⁷ Mine nde miki ma tinimi piti ndo ŋana laŋenja tamwatanzi ŋinde nenzi vetâŋja kâ.

⁸ Muŋga, ande miki warakami kala kamo kondoma ilo, taitu lâ zo ŋine miki kapaipa kuku Maro Nalae kala kamo sinâla ilo. Mine nde ara ŋana miki ma kamo katogonzi sinâla ne tamâta mine. ⁹ Ŋana tu sinâla uru ipula kanaŋo ara nâ lâ tamâta ilonzi kalonzi. Mine kala siveta vetâŋja ara wa vetâŋja ipakura kuku Maro Kindeni ne ŋgua mao wa vetâŋja sondo ndo lâ Maro Kindeni nao wa. ¹⁰ Aku ara ŋana miki ma kapanâna ŋana vetâŋja ndia Maro Nalae ilo papa ŋinde tona. ¹¹ Miki ma tinimi piti ndo ŋana kondoma ne vetâŋja kaa kaa tamâta pinde uru siveta ŋinde. Vetâŋja kie mine uru ipula kanaŋo ara lâ tamâta ilonzi kalonzi, ande tia. Ara ŋana miki ma katula vetâŋja kie mine kilala pwataki panzi tamâta. ¹² Andeta naŋa tiniŋgu pwâka tu atula ŋgua ŋana vetâŋja sakamao uru sipavea ku siveta ŋinde. Naŋa maiŋgu ŋana aporo ŋgua ŋana vetâŋja kie mine. ¹³ Taitu sinâla itula vetâŋja rârâni kilala pwataki. ¹⁴ Aku lâ zo ŋana sinâla isinala nia kondoma kâ, ande kondoma ŋinde ma ipâŋga itogo sinâla mine. Mine kala ŋgua

tonge ikeno mine tu,

“Noko tamâta ndai, nokoni kala uru pwenô mata nâ, ande kumandi sânda tâ! Ambo noko ma kumandi lâ mateja nianzi kumo via kilo, ande Kirisi ne sinâla ma ipaneno.”

¹⁵ Mine nde miki ma kapakatona sondo ɣana nemi vetâŋja kâ. Miki ma kamo katogonzi tamâta ɣinde nenzi ilo-kalo tia, mine ndimo. Ara ɣana miki ma kamo katogonzi tamâta simo tava nenzi ilo-kalo ara, ¹⁶ ɣana tu zo kala kinda tamo ɣine, ande kiesaka ne zo. Mine nde ara ɣana miki ma kaveta vetâŋja ara nâ ikura zo zo. Tia ma zo ɣine ilâ kaa nâ. ¹⁷ Mine nde miki ma kapakatona sondo,aku kapaveta kuku vetâŋja kapa-kapa ndimo. Ara ɣana miki ma kapanâna ɣana vetâŋja ndia Maro Nalae ipatea pamî ɣinde.

¹⁸ Miki ma kanu lââ kaika ɣalae ku kadauda ndimo, ɣana tu vetâŋja kie mine ma iyaula miki ndo. Ara ɣana mâsi ɣine ma ikai dadaunja ne mâsi ɣinde nia; miki ma kao ilomi kalomi ilâ pa Koroani Sapâŋja, ɣana i ma ipipi ndo lâ ilomi kalomi ku ikai poe sondo pamî. ¹⁹ Lâ zo ndia miki kaporø ɣgua kunzi nimi-nambwe kalo-tawana tamâta pinde, ande ara ɣana miki ma kakai ɣgua pinde ikeno lâ wâŋgiŋa paneâŋja kâ tava wâŋgiŋa pinde Koroani Sapâŋja itula lâ ilomi kalomi, aku kaporø ɣgua kaŋa mine panzi. Aku lâ zo ndia miki kawâŋgi wâŋgiŋa paneâŋja kâ pa Maro Nalae, ande miki ma kaveta mine tava ndekâŋja wa paneâŋja wa. ²⁰ Aku ikura zo zo, miki ma kaporø kawami ndaŋge ilâ pa Tamânda Maro Kindeni lâ nenda Maro Nalae Yesu Kirisi ɣa, ɣana vetâŋja ndia rârâni ipâŋga pamî.

Paulo iporo ɳgua panzi tamâta sipakâe lâ

²¹ Miki uru kamege ɳana Kirisi kâ. Mine nde ara ɳana miki taitu-taitu ma kapatawa warakami tinimi ku kamo kalo-tawana tamâta rârâni kalonzi. ²² Miki taine, miki ma kapatawa warakami tinimi ku kapono muli pa kaiwami tamâne kawanzi ɳgua, itogo uru kaveta pa Maro ɳalae mine. ²³ ɳana tu tamâne imo kulu-kâmba papa kaiwa taine, itogo Kirisi imo kulu-kâmba panzi kalo-tawana tamâta ɳgu mine. Aku Kirisi tamwata imo kinda kalo-tawana tamâta ɳgu nenda Yautâna Tamwata, kinda ɳine kala tamo tatogo i kie-mbalau mine. ²⁴ Kinda kalo-tawana tamâta uru tapatawa warakânda tininda ku tamo Kirisi kalo. Aku ara ɳana miki taine kala ma kapatawa warakami tinimi mine nâ ku kamo kaiwami tamâne kalonzi ikura zo zo.

²⁵ Anja miki tamâne, miki ma tinimi mwasa ndo panzi kaiwami taine, itogo Kirisi tini mwasa ndo panzi kalo-tawana tamâta ɳgu mine. Munja Kirisi ne tini-mwasa ɳinde igagati i ɳana io tamwata ne via ilâ pa mateja ɳana ivilanzi kalo-tawana tamâta. ²⁶ Mao nâ, ipile tamwata ne via ɳana ivetanzi ne kalo-tawana tamâta ɳgu simo ilonzi mbâra-mbâra. I munja itula Maro Kindeni kawa ɳgua panzi ɳgu ɳinde, aku ililinzi lâ lââ ɳana izavaru kiesaka ne muso piti lâ ilonzi kâ. ²⁷ I ne vetâna ɳinde nde duvi mine; i ilo tu ma ikai ɳgu ɳinde papa i tamwata. Mine kala ivetanzi simo ara ndo, itogo taine taipa tonge i tini wa ilo ndoni nde zuzuli ndo, aku ne soki tonge tia. ²⁸ Aku miki tamâne kala mine nâ, miki ma tinimi mwasa ndo panzi kaiwami taine, itogo uru tin-

imi mwasa pa warakami karaemi mine. Ambo tamâta tonge tini mwasa ndo papa i kaiwa taine, ande i uru tini mwasa pa tamwata tona. ²⁹ Kinda tasama tu tamâta uru sikai kazâja pa warakanzi karaenzi, ande tia ndo. Kinzi uru sisua warakanzi karaenzi ku sikatona sondo ndo, itogo Kirisi kala iveta pa kinda kalo-tawana tamâta mine. ³⁰ Nana tu kinda tamo tatogo Kirisi kie-mbalau mwasina. ³¹ Maro Kindeni kawa ŋgua ikeno lâ pepa tini mine tu, “Mine kala tamâne ma ipilenzi tina-tama ku ipasipa kuku kaiwa taine, aku kinzi rua ma sipâŋga itogo karaenzi taitu nâ mine.” ³² Ngua ŋalae tonge ikeno paveâŋja nâ lâ Maro Kindeni ne ŋgua ŋinde ilo. Naŋa warakâŋgu ilonju patea tu ŋgua ŋine nde ŋgua siâŋja ŋana Kirisi tavanzi ne kalo-tawana tamâta ŋgu. ³³ Taitu ŋgua ŋine nde iyoke miki tona. Miki tamâne taitu-taitu ma tinimi mwasa ndo panzi kaiwami taine, itogo tinimi mwasa pa warakami mine. Aku miki taine taitu-taitu ma kamege ŋananzi kaiwami tamâne.

6

Paulo iporo ŋgua panzi lâlu wa tinanzi tamanzi wa

¹ Miki lâlu, miki ma kalomi ŋgere ŋana Maro ŋalae kâ, aku kapono muli pa tinami-tamami kawanzi ŋgua. Vetâŋja mine nde vetâŋja sondo ndo.

² Nana tu Maro Kindeni kawa ŋgua ikeno lâ pepa tini mine tu,

“Miki ma kamege ŋananzi tinami-tamami, aku kaveta ikura nenzi ŋgua mine”.

Ngua tukuja ηinde nde imuŋga panzi ηguia tukuja pinde rârâni ηana itula ηguia pâŋa tonge tona. Ngua pâŋa ηinde nde ikeno mine;

³ “Ambo miki ma kaveta mine, ande miki ma kamo ara, aku ma kamo zo luandondo lâ tâno ηine kulu.”

⁴ Anja miki lâlû ηinde tamanzi, ande miki ma kavetanzi natumi wisinzi nâna pamî, mine ndimo. Miki ma kakatonanzi sondo lâ Maro Njalae nao, aku katula nzâla ara panzi ku kapanananzi, ikura Maro Njalae ipatea pamî mine.

Paulo iporo ηguia panzi tamâta uru siveta wurâta koa tia nâ wa kinzi tamâta ηalaŋala wa

⁵ Anja miki tamâta ea uru kaveta wurâta koa tia nâ panzi tamâta ηalaŋala, miki ma kapaloŋo pa nemi koipu ηinde nenzi ηguia, aku kamege ndo ηananzi. Miki ma kamege mao nâ ηananzi, aku kakai lanjeŋa panzi ndimo. Aku miki ma kaveta wurâta ara nâ panzi ikura zo rârâni, itogo uru kaveta pa Kirisi mine. ⁶ Zo pinde miki nemi tamâta ηalaŋala simo kumi ku silea pa nemi wurâta, aku miki uru kapaloŋo pa nenzi ηguia, ηana tu miki ilomi tu kinzi ma ilonzi ara pamî ηana nemi wurâta kâ. Taitu ara ηana miki ma kaveta wurâta ara mine nâ lâ zo ndia kinzi simo malawae ηanami tona. Miki kamo Kirisi ne wurâta tamâta; mine nde miki ma kamandi kaika aku ilomi ndeka ηana kaveta vetâŋa ndia Maro Kindeni ipatea pamî.

⁷ Miki ma ilomi ara nâ ηana kaveta wurâta koa tia nâ panzi nemi tamâta ηalaŋala, ηana tu miki ηandai kaveta wurâta panzi tamâta nâ; miki kaveta wurâta papa Maro Njalae tamwata tona. ⁸ Miki

kalomi ŋgere sondo ŋga; Maro Nalae ma kulu ara ilanzi tamâta rârâni siveta nenzi wurâta ara. I ma iveta kie taituni mine panzi tamâta ea sikai mbaliŋa lâ nenzi wurâta tini, sitavanzi tamâta ea siveta wurâta koa tia nâ.

⁹ Aŋga miki tamâta ŋalaŋala, miki kala ma kaveta kemi ara nâ panzi tamâta rârâni uru sikai wurâta koa tia nâ pami ŋinde. Miki ma kapile mâsi ŋana kaveta ruruŋa panzi kâ. Kalomi ŋgere sondo ŋga; Maro Nalae imo samba ilo, aku inani ikai maro pa miki wa kinzi wa. I uru iveta vetâŋa kie taituni panzi tamâta rârâni.

Kinda kalo-tawana tamâta tamo tatogonzi zugu tamâta mine

¹⁰ Ayo, kala ŋine naŋa ma aporo ŋgua mbuku taitu ŋine, ŋineŋga nanenŋu ŋgua rârâni ma marumbu. Miki kapaiipa kuku Maro Nalae lâ, aku i ne walo kaika uru isukami ŋana kamandi kaika kâ. Miki ma kasanja i ne walo kaika ŋinde ndindi nâ. ¹¹ Miki ma kasawa paraŋa ne singâra rârâni Maro Kindeni ilua kinda, ŋana miki ma kakura tu kamandi kaika lâ zo ndia Sadana itu ikai kazâŋa pami.

¹² Miki kalomi ŋgere sondo ŋga. Kinda ŋandai tapara kunzi tamâta ŋga; kinda tapara kunzi koroani saka kie-kie, kinzi ŋinde simo tava nenzi kaika lâ nia maa ku sikai poe panzi tamâta lâ kondoma ne zo sakamao ŋine. ¹³ Mine nde miki ma kakai paraŋa ne singâra Maro Kindeni ilami ŋinde, aku walele nâ kasawa ŋinde rârâni lâ tinimi! Ŋineŋga lâ zo ndia vetâŋa sakamao ma imâ ipâŋga pami, ande miki ma kakura tu kamandi kaika ku kapara kuku nenda kazâŋa tamâta. Aku lâ

zo ηana paraŋa ma marumbu kâ, ande miki ma kamandi kaika yo kamo ηai. ¹⁴ Ambo miki katu kamandi kaika, ande miki ma kaveta mine; miki ma kakai ηguia mao ηana Maro Kindeni kâ ikeno kaika lâ ilomi kalomi, itogo zugu tamâta ipa wâlo lâ kambwaje mine. Aku miki ma kapaveta kuku vetâŋa arara rârâni Maro Kindeni ilo papa ηinde, itogo zugu tamâta isawa pasawaŋa “kapa” ipono kondondoni mine. ¹⁵ Aku miki ma kaluku ηana katula pâri ara ηana Maro Kindeni ne wisi-pisi kâ, itogo zugu tamâta isawa kie kâmba lâ kie ηana imandi kaika lâ paraŋa ilo. ¹⁶ Aku ikura zo rârâni, miki ma kasanya nemi kalo-tawana kaika ku kalâ paraŋa ilo, ηana tu nemi kalo-tawana ηinde nde itogo nemi maramuŋa mwasina. Ambo miki ma kaveta mine, ande miki ma kakura tu kapupu silâwa ndia Sadana io yââ lâ tini ku ipane imâ pamî ηinde. ¹⁷ Aku miki ma kalomi ηgere sondo ηana ηine kâ; Maro Kindeni iyautemi piti lâ kondoma ilo marumbu lâ. Ambo miki ma kalomi ηgere ηana ηinde kâ, ande ηinde ma ikeia ηana nemi ilo-kalo, itogo sambara “kapa” ikeia ηana zugu tamâta kulu kâmba mine. Aku miki ma kasanya Maro Kindeni kawa ηguia kaika ndindi nâ, ηana tu ηguia ηinde nde itogo Koroani Sapâŋa ne pila ηalae ηana kazâŋa kâ.

¹⁸ Lâ zo ndia miki kasawa paraŋa ne singâra ηinde ndoni lâ tinimi, ande miki ma kakai noŋa pa Maro Kindeni tu ma ivilami. Aku ikura zo zo miki ma kakai noŋa ikura Koroani Sapâŋa igagatimi tu kaveta mine. Miki ma kakai wulitia ηana kano pa Maro Kindeni kâ ndimo. Ambo miki ma kalomi ηgere sondo ηana ηinde kâ, aku kakai noŋa pa Maro Kindeni ikura zo rârâni tu ma ivilanzi ne tamâta,

ande njinde nde ara ndo.

¹⁹ Aku naŋa ilon̄gu tu miki ma kano pa Maro Kindeni tu ma isuka naŋa ton̄a. Ara ḥana miki ma kano papa tu i ma io ḥgua ara nā lâ kawāŋgu, lâ zo ndia naŋa amandi ḥana atula i kawa ḥgua pwataki. Ambo i ma isuka naŋa mine, ande naŋa ma akura tu atula pâri ara ne ḥgua paveāŋja njinde pwataki, aku ruruŋa ne māsi ma ikeno piti ndo ḥanana. ²⁰ Yesu Kirisi tamwata isupwa naŋa alâ ḥana akai i ndamwa ku atula pâri ara njinde kâ. Taitu kala ḥine naŋa amo luma sakamao ilo ḥana nanen̄gu wurâta ndainani nā. Mine nde naŋa ilon̄gu tu miki ma kano pa Maro Kindeni tu ma ipu tini kaika pa ilon̄gu kalon̄gu. ḅineŋga naŋa ma amandi kaika atula pâri ara njinde panzi tamâta, ikura i ne pateāŋja mine.

Paulo ino pa Maro Kindeni tu ma iveta kie ara panzi Efesus ḥgu

²¹ Tikikus ma imâ itapâri pami ḥana vetâŋja rârâni ipâŋga pa naŋa lâ. I nde kinda ninda-nambwe, aku maka iloma ara nā papa i. I uru iveta wurâta pa Maro Nalae, itogo maka uru kaveta mine, aku i ne wurâta njinde nde ipâŋga ara ndo. ²² Mine kala naŋa asupwa i imâ pami, ḥana miki ma kasama ḥana maka nema sajōnâŋja wa moŋa wa. Naŋa ilon̄gu tu i ne ḥgua njinde ma ipu tini kaika pa ilomi kalomi.

²³ Kinda Tamânda Maro Kindeni kuku Maro Nalae Yesu Kirisi rua ma siveta nima-nambwe kalo-tawana tamâta miki kamo tava wisimi pisi nā. Aku kinzi rua ma sipu tini kaika pa nemi kalo-tawana, ku ma siveta tinimi mwasa ndo panzi

tinimi pinde tona. ²⁴ Maro Kindeni ne wisi-wisi
imo kunzi tamâta rârâni ŋine sio ilonzi ndo ilâ pa
nenda Maro Nalae Yesu Kirisi ikura zo zo.

**MARO KINDENI KAWA N_JGUÀ
The New Testament and Psalms in the Sio Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sio long Niugini**

copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sio

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

21a9f7d3-4b3e-512c-ab21-eb25ed7aef4f